

Alpina

ŽIRI

**DELO,
ŽIVLJENJE...**

LETO
2

Alpina

ŠIRI

DELO

ŠIRTARSTVO...

LETO

5

Danes vam predstavljamo naše glasilo v novi obliki in z novim naslovom. Naslov bo stalen, oblike pa se bo vsako leto spremenila. Glasilo bo izhajalo vsak drugi mesec.

Naša želja je, da ne bi ostali samo pri tem, da smo izboljšali obliko in spremenili naslov, temveč, da bi tudi vsebina postala bolj pestra in zanimiva. Sodelujte pri tem tudi vi in nam pošiljajte svoje članke.

Sedaj pa še o natečaju za likovno ureditev naslovne strani in za naslov glasila, kateri je bil razpisan v 4. številki Filtena. Dobili smo sedem prispevkov od štirih avtorjev. Noben prispevek ni popolnoma odgovarjal, zato smo morali prvo in drugo nagrado združiti in razdeliti na polovico. Kot najboljšo likovno izvedbo prve strani smo izbrali prispevek tov. Močnik Milana, najbolj odgovarjajoči naslov pa nam je poslal tov. Rejc Dori. Drugo nagrado za likovno izvedbo prve strani pa je dobil tov. Vehar Janez.

Nagrajencem čestitamo, ostalim pa se najlepše zahvaljujemo za sodelovanje.

Uredniški odbor

KAJ SMO DOSEGLI V PRETEKLEM LETU?

Kakšni so bili uspehi našega dela? Veliki ali majhni, povprečni ali nadpovprečni? Smo lahko zadovoljni s svojim delom?

Prav gotovo je mnogo takih ali podobnih vprašanj med kolektivom, zato bomo skušali nanje odgovoriti z nekaterimi številkami. Pravijo, da so številke suhoparne, vendar so najbolj prepričljive in najbolj točne. Če gre pri tem še za številke, ki naj pokažejo uspehe gospodarjenja našega kolektiva, potem morajo biti že zanimive. Pa začnimo!

Proizvedli smo 458.000 parov čevljev vseh vrst. Leta 1961 smo jih proizvedli 16.000 parov manj. Po količini smo povečali proizvodnjo skoraj za 4%. Povprečno je bilo zaposlenih 806 delavcev, ki so opravili 1,946.000 ur. Če malice računamo, lahko ugotovimo, da se izdelava 1 par povprečno vsakih 18 sekund, ali da je bilo za proizvodnjo enega para potrebno 4^h15', pri čemer je ušteto delo vseh delavcev, torej tudi tistih, ki ne delajo čevljev.

Svojih izdelkov smo v preteklem letu prodali za 2.003,324.000. din, v prejšnjem letu pa za Din 1.673,016.000.- S tem smo povečali vrednost prodanih proizvodov za 19% v primerjavi z letom 1961. Tudi dohodek podjetja je bil za približno 7% višji kot v letu 1961, prav toliko se je povečal tudi čisti dohodek podjetja. Za osebne dohodke je bilo ustvarjenih v preteklem letu za 10% več sredstev, kot v letu 1961. Največji napredek smo verjetno dosegli v izvozu, saj smo izvozili po vrednosti za 88% več kakor v letu 1961. Številke so dosti zgovorne. Na zadnje vprašanje torej lahko odgovorimo pritrdilno. Da, s svojim delom v preteklem letu smo lahko zadovoljni. Vendar ne povsem! Prav gotovo je še vrsta vprašanj, ki čakajo rešitve in kjer še nismo kaj prida napredovali. Na primer v pogledu kvalitete. Da bi bil prikaz našega dela popolnejši, se je Uredniški odbor obrnil na vse vodje proizvodnih ekonomskih enot z nekaterimi vprašanji. Poglejmo njih odgovore:

1. Vprašanje: V čem je bil po vašem mišljenju napravljen največji napredek v preteklem letu v podjetju, odnosno v vaši ekonomski enoti?

- BOGATAJ Slavko** - pri krojevalnici: V letu 1962 smo izvedli reorganizacijo tehnološkega procesa v pri krojevalnici, od katere pričakujemo predvsem večjo storilnost. Reorganizacija je bila mogoča, ker smo dobili primerno velike prostore. Delo je sedaj organizirano tako, da posamezna skupina opravlja stalno enako delo. Tako reže ena skupina gornje dele za lanko obutev, druga za težjo obutev, tretja pa samo podlago. Poleg povečane storilnosti se je zaradi reorganizacije izboljšala tudi kvaliteta izdelkov.
- MLINAR Slavka** - prešivalnica: Primernejši prostor je omogočil bolj smotrnó organizacijo dela. V preteklem letu smo organizirali tri trakove, trak 5, 6 in 7, tako, da je delo pregledno in razdeljeno po vrstah izdelave na težko, navadno obutev ter na salonke. S tem pričakujemo boljšo kvaliteto zgornjih delov.
- KAVČIČ Pavel** - sekalnica: Za podjetje je prav gotovo najlepši uspeh organizacija redne proizvodnje na gojzer traku, saj smo se prav s temi izdelki afirmirali doma in v svetu in dosegli dober finančni rezultat. V naši ekonomski enoti je bila izvedena reorganizacija proizvodnega procesa tako, da je delo bolj smotrnó urejeno.
- POLJANŠEK Ivi** - težka montaža: Erez dvoma je bil z organizacijo težkega traku napravljen velik korak naprej, saj smo prej izdelovali čevlje vseh vrst, bili smo nekakšna rezerva za ostale trakove, vse to je slabo vplivalo na naše dosežke pri delu. Pomembno je tudi to, da smo vse obveznosti do tujih kupcev v redu izvrševali, kar se nanaša zlasti na dobavne roke. Če je bilo treba, je kolektiv v ekonomski enoti delal tudi nadure in se je vedno prizadeval, da bi

ŠUBIC Heron - lahka montaža: Vsekakor spada ureditev novih poslovnih prostorov in organizacije proizvodnje na težkem traku med večje uspehe podjetja v letu 1962. Tudi dejstvo, da smo ob koncu leta imeli skoraj prazno skladišče izdelkov govori o tem, da smo uspešno poslovali, škoda je le, da smo imeli na zalogi premalo nekaterih vrst obutve in jesenskih škorenjčkov, ki so se prav dobro prodajali.

2. Vprašanje: Kateri problemi so bili v preteklem letu najbolj pereči, ki jih je bilo treba rešiti v ekonomski enoti in ki so omogočili večje uspehe?

BOGATAJ Slavko - prikrojevalnica: Največ problemov je imela prikrojevalnica zaradi slabe kvalitete materiala. Tudi v bodoče ni pričakovati izboljšanja kvalitete zgornjega usnja. Težave smo imeli in jih še imamo s stroji, ker so stari in izrabljeni /stroj za tanjšanje golenic in sekalni stroji/. Zaradi tega oddelek ne more proizvajati kvalitetnih zgornjih delov.

MLINAR Slavka - prešivalnica: Za prešivalnico je bil v preteklem letu najbolj pereč problem velik dotok nove delovne sile, ki se je morala za delo v proizvodnji šele priučevati. Ko smo v novih prostorih organizirali trakove za posamezne izdelave, nismo kljub velikim naporom mogli dosegati dnevnega plana na traku za težko obutev. Nadaljnja ovira za doseg plana je bila nižja storilnost in v proizvodnjo so prihajali taki artikli, ki so zahtevali veliko dela.

KAVČIČ Pavel - sekalnica: Pereči problemi, ki v naši ekonomski enoti največkrat zavirajo dvig storilnosti, kvaliteto in ekspanzivnost, so naslednji: napaka novih borovskih sekalnih strojev, ki so v stalnem zastoju, dobave nepravilnih materialov v kvaliteti in debelini, množičnost artiklov z maloštevilnimi števili in neprilagojenih za sezonske v dnevnih proizvodnih planih. Največji problem

pa nam povzročajo, kakor tudi montažnim oddelkom, nerednost izdelave dnevnih proizvodnih planov. Vzrok temu pa so največkrat gornji deli, kopita, itd.

POLJANŠEK Ivi - težka montaža. Velik problem v naši ekonomski enoti je kvaliteta zgornjega usnja. Za lahke čevlje, zgornje usnje večkrat sploh ne odgovarja /plastik/. Da ne bi kupcev tolikokrat razočarali, bi morali bolj paziti na kvaliteto zgornjega usnja, posebno na plastik boks.

ŠUBIC Heron - lahka montaža: Najbolj pereč problem v naši ekonomski enoti je bil neodgovarjajoč kvalifikacijski sestav ljudi na nekaterih delovnih mestih, slab material in pogosta menjava vrste izdelav. Probleme smo reševali sproti, vendar jih nismo mogli vedno v celoti rešiti.

3. Vprašanje: Kaj mislite o kakovosti izdelkov vaše ekonomske enote in kakovosti izdelkov podjetja sploh in kaj bi bilo treba storiti, da bi pomanjkljivosti, če so, odpravili?

BOGATAJ Slavko - pri krojevalnici: Na kakovost izdelkov v naši ekonomski enoti vpliva kvaliteta materiala in premajhna strokovna usposobljenost delavcev, ki so prišli v naš oddelak v letu 1962. Neodgovarjajoč material vpliva tudi na slabšo kvaliteto končnih izdelkov, poleg tega pa tudi obdelava v finišu ni dovolj izpopolnjena. Za izboljšanje kakovosti naših izdelkov bo potrebno poostriži kvaliteten prevzem materiala in sortiranje kož za posamezne artikle ter dvigniti strokovnost delavcev.

MLINAR Slavka - prešivalnica: Kakovost naših izdelkov ni na tisti višini, kot bi morala biti, z ozirom na današnje zahteve tržišča, razen za težko obutev. Izboljšati bi morali zlasti kvaliteto salonk, to je sešivanje laka in semiša

/precizni šivi, uporaba igel št. 11/. Da bi lahko izboljšali kvaliteto in dosegli plan na traku za izdelavo lahke obutve je nujno potrebno podaljšati trak 6. Omogočiti bi morali redno prihajanje planov v oddelek in pravočasno nabaviti potrebne forniture. Delavke bi morale z večjo prizadevnostjo izvrševati svoje delo. Ko bi dosegli vse to, bi bili tudi izdelki kvalitetnejši.

KAVČIČ Pavel - sekalnica: Kakovost izdelkov naše ekonomske enote še ni zadovoljiva, zlasti še, ker smo v preteklem in v tem letu sprejeli nova dela, ki so jih sedaj opravljali v montažnih oddelkih, pri nas pa še niso dovršeno opravljena. Vsaka nedovršenost polizdelkov in medfaznega dela pa negativno vpliva tudi na fiheo končnega produkta. Da bi odstranili vse te negativne pojave, je nujno potreben dvig delovne zavesti in strokovnosti slehernega člana kolektiva. V nasprotnem slučaju, pa lahko ob hitrem napredku sorodnih podjetij utonemo v nekdanjem slovesu naših izdelkov.

POLJANŠEK Ivi - težka montaža: Glede kakovosti izdelkov nismo imeli posebnih težav, ker imamo že tradicijo v izdelavi težke obutve. V izdelavi salonk pa so nas že prehiteli nekatere tovarne/"Koštana" in "Lilet"/. Smatram, da bi lahko napake, ki ne izvirajo iz slabe kvalitete materiala odpravili s tesnejšim sodelovanjem v ekonomskih enotah ter v vseh proizvodnih in neproizvodnih sektorjih /nabava, priprava dela itd./ z izpopolnitvijo normirske službe, priprave dela in organizacije lastnega laboratorija za preizkušanje materiala ter s pravočasno oskrbo režijskega materiala.

ŠUBIČ Heron - lahka montaža: Največ težav smo imeli s kakovostjo izdelkov na traku 6. Na traku je precej delovne sile s pomanjkljivim strokovnim znanjem. Poleg tega je kakovost naših izdelkov slabša zaradi neodgovarjajočega materiala in predhodno slabo opravljenega dela. Da bi v bodoče lahko proizvajali kvalitetno obutev, bo treba bolj paziti na izdelavo obutve od začetne do končne faze, dvigniti strokovnost delavcev in povečati vestnost pri delu.

V 1963. LETU DRUGAČE . . .

"V letu 1963 naj bo drugače!" želiyo naši sodelavci in potrošniki. Četovo mislijo tako tisti potrošniki, ki z našimi izdelki niso bili zadovoljni. Tako želi prodajni kader v prodajalnah, ki čestokrat ni imel opravičila za razne pripombe in reklamacije potrošnikov. V proizvodnji mislijo tako prikrcevalci, ki večkrat niso vedeli kaj in kako bi rezali, kakor tudi marsikateri delavci v ostalih oddelkih, ki so se trudili, da bi svoje delo opravili solidno, pa jih je pri tem cviralo slabo opravljeno delo pred njimi ali neprimerni materiali. Prepričan sem, da bi se ob tej priliki oglasili vsi delavci, ki so bili iz takih ali sličnih razlogov prikrajšani za prejemkih. Tako želiyo tudi kontrolorji izdelkov, ki so morali prepogosto vračati izdelke nazaj zaradi neprimerne ali površne izdelave.

Tistim, ki bi želeli v letu 1963 drugače se pridružujem tudi jaz. Dobro poslovanje in napredek sta odvisna od smiselne in preštudirane organizacije, kakor tudi od urejenih delovnih pogojev. V tem pogledu smo pogrešali podpore in pravilnega razumevanja.

Nepešno bi bilo misliti, da je bilo v preteklem letu prav vse narobe. Z nekaterimi izdelki smo kljub slabim pogojem dosegli prav lepe uspehe. Če bi hoteli naštevati vse, kar je bilo nepravilno, bi lahko naštevali še dolgo. Ker je uspeh v industriji odvisen od dela, bomo takoj prešli na drugo poglavje, t.j. kako delati v poslovnem letu 1963, da se stanje izboljša.

Za boljše organizacijo podjetja je Upravni odbor že v preteklem letu sprejel sklep, da povabi v podjetje strokovnjake - ekonomiste, ki naj bi ga organizirali po sodobnih industrijskih načelih. Delo je prevzel ing. Sklevický od Inženjerskega biroja iz Zagreba. Škoda je le, da se delo za izboljšanje prepočasi odvija, ker nas čas in konkurenca že prehitevata. Potrebno bi bilo, da dobi v okviru organizacije podjetja, vsak sektor in vsak član kolektiva tisto mesto, ki mu pripada.

Glade kvalitete osnovnih materialov je bilo v zadnjem času organiziranih več sestankov. Razprave so bile v okviru Sveta usnjarske in čevljarske industrije ter Gospodarske zbornice v

Ljubljani. Predlagan je še en sestanek tehnikov čevljarstva in usnjarske stroke, kjer naj bi se obravnavala kvaliteta usnja po strokovni strani, s sodelovanjem proizvajalcev usnja in obutve. Za radikalno izboljšanje kakovosti usnja, trenutno ni najboljših izgledov, upamo pa, da bo to mogoče doseči postopoma. Pritisk s strani potrošnikov, trgovine in proizvajalcev obutve je tako velik, da bodo usnjarne prisiljene izboljšati kvaliteto svojih izdelkov. Najbolj porazna je kvaliteta plastik boksa in laka.

Izglede za hitro izboljšanje kvalitete usnja so slabi, zato moramo ta problem reševati v okviru našega podjetja na ta način, da bomo zaostriili kontrolo pri prevzemanju usnja in da bomo razpoložljivo usnje res pravilno uporabljali. V skladišču zgornjega usnja je že pojačana služba za sestavo krojnih partij z namenom, da bodo kože pravilnejše sortirane. Za pravilno krojenje usnja bo treba mlajšim, neizkušenim delavcem nuditi večjo strokovno pomoč s praktičnimi nasveti in teoretičnim tolmačenjem.

Posebno poglavje v našem obratu je finesa lažje obutve. Tu so nas prehiteli drugi mlajši kolektivi. Pred leti smo napravili velik korak pri razširitvi asortimana in mehanizacije podjetja, vendar smo, na žalost, pri tem stanju še danes. Ta napredek, ki izvira iz časov, ko smo zamenjali stroj za "kneftro", nas ne sme uspavati. Ves vložen trud bi bil zaman, če sedaj ne bi šli v korak z ostalo domačo in inozemsko konkurenco. Pripravljen na kolekcija za spomladansko sezono je zahtevnejša od dosedanjih kolekcij. Veliko modelov se bo delalo v dvobarvni kombinaciji, ali v svetlih, občutljivih barvah. Perforacije so večje od dosedanjih, kroji so bolj odprti. Naša poglavitna napaka je v tem, da so modni čevlji pretežki, pretrdi in premalo čisti. Kupca, poleg teh napak, odvrtaajo tudi manjše napake, kot so: robovi v notranjosti in zunaj čevlja, neenake višine, zmečkano usnje, slabo polirani podplati, neenake oblike konic in še vrsto drugih malenkosti. Finesa, ki se zahteva od modne obutve se lahko doseže s sistematičnim proučevanjem vsakega delavca. Odstopanja od zahtev so tako velika, da jih bo mogoče rešiti le s prizadevanjem vsega kolektiva. Zato bomo kolektivu nudili vso podporo in strokovno tolmačenje, bodisi preko Biltena, ali pa na samem delovnem mestu. Delovni kolektiv prosimo

da naše pripombe in tolmačenja sprejme z razumevanjem. Naša želja je, nuditi potrošniku tak izdelek, kakršnega sami želimo kupiti.

Čet vidite nas, v poslovnem letu 1963, čakajo velike naloge. Zato apeliram na celotni kolektiv in tehnični kader, da se složno lotita pred nas postavljenih nalog, nadrejene organe pa prosim, da nam pri izvrševanju nalog nudijo vso podporo ter nam s tem omogočijo konstruktivno delo.

Gantar Franc

KAKO JE POSLOVALA NAŠA PRODAJNA MREŽA V LANSKEM LETU

Prodaja naše proizvodnje se vrši po treh kanalih:

- a/ maloprodajni promet preko lastnih trgovin,
- b/ engro prodaja drugim trgovskim organizacijam in večjim neposrednim potrošnikom v državi in
- c/ izvoz.

Na željo uredniškega odbora bi danes spregovorili nekaj besed o tem, kako je potekala prodaja v naših trgovinah. Najprej nekaj statističnih podatkov v primerjavi s proizvedenimi količinami. Znano je, da se industrijska proizvodnja usnjene in polusnjene obutve v naši državi hitro povečuje in da je, v zadnjih letih, dosegla spodaj navedeno višino v 000 parih:

1958 . . .	10,460
1959 . . .	12,320
1960 . . .	14,970
1961 . . .	17,057

Za lansko leto še nimamo točnih podatkov, ocenjujemo pa jo v višini cca 18,500.000 parov, kar pa že presega normalne prodajne možnosti.

Tudi naša tovarna razširja svoje kapacitete, prodajna mreža pa prejema zadolžitve, da vnovči pretežni del osnovne in povečane proizvodnje. Kako je to nalogo izpolnjevala, se vidi iz naslednjega:

Leto	Mreža je prodala naših izdelkov	To je od celotne proizvodnje
1956	126.037 parov	67%
1957	153.262 "	71%
1958	164.991 "	67%

1959	185.676 parov	66%
1960	255.107 "	66%
1961	321.063 "	71%
1962	359.516 "	76%

Naša trgovska mreža pa ni prodajala samo naših produktov. V lanskem letu je potrošnikom posredovala tudi:

72.189 parov	raznih copat
85.001 "	gumijeve obutve
49.067 "	vulkanizirane obutve
60.333 "	usenjene obutve drugih proizvajalcev

ter znatno količino raznega pribora in nogavic. Z dosortiranjem smo povečali rentabilnost poslovanja, predvsem pa smo pri tem zasledovali preizkušeno načelo, da je za kupce zanimiva taka trgovina, ki razpolaga s čim večjo izbiro. Od celotnega prometa v lanskem letu odpade na naše izdelke 71%, na ostalo blago pa 29%.

Če bi nas vprašali, kakšne težave smo imeli v poslovanju, bi morali odgovoriti, da smo bili v prvem polletju precej zaskrbljeni. Izvoz je bil malenkosten in skoraj celotna proizvodnja je pritiskala na domače tržišče. Najbolj nas je prizadela masovna prodaja gumijevih jépank, ker je bil s tem zmanjšan odjem usnjenih sandal za nad polovico. V drugem polletju so se prodajne možnosti izboljšale ter smo predvsem v desenh z gumijevimi podplati dosegli dobre rezultate. Pogostokrat smo se s težkim srcem ločili od dolgoletnih kupcev težke terenske obutve, ker je bil oddelek zbite izdelave ukinjen, gojzer oddelek pa zaseden z izvoznimi naročili. Kljub temu smo z razširitvijo mreže in z intenzivnejšim delom povečali promet za 18%.

Zanimalo vas bo tudi, kakšno mnenje imajo potrošniki o naših čevljih. Razumljivo je, da so sodbe različne, in da se težko izreče objektivna in splošno veljavna ocena. Če bi jo izrekli po številu reklamacij, ne bi bila najugodnejša. Verjetno je povprečno naziranje potrošnikov in strokovnih opazovalcev takole:

V sedanji proizvodnji se še vedno odraža naša nekdanja

tehnična struktura, ko smo bili orientirani na težje tipe terenske in športne obutve. V smučarskih čevljih smo vodilni in skoraj monopolni, naša terenska obutev je dobra, toda nekoliko predraga, v finejši, lažji obutvi pa smo na domačem tržišču kvečjemu povprečni, v mednarodnem merilu pa slabi in nezanimivi. Primanjkuje nam fineše, ličnosti izdelave in kreatorška iznajdljivost. Posebno poglavje je kvaliteta gornjega usnja. Ta je pogostokrat neprimerna in ne ustreza namembnosti obutve, še manj pa njeni ceni, ker kupec ne prejme za vplačani znesek enakovrednega blagovnega nadomestila.

Jože Gantar

DESET LET PREŠERNOVE DRUŽBE

Ker je v našem kolektivu večje število stalnih članov Prešernove družbe, se nam zdi potrebno, da se tudi v našem Biltenu spomnimo velikopoteznega kulturnega dela te ustanove.

V februarju leta 1953 je bila na pobudo SZDLJ ustanovljena Prešernova družba z namenom, da najširšemu krogu bravcev posreduje sodobno knjigo, iz najrazličnejših področji življenja in dela človeka in družbe. Nad 5 milijonov knjig je Prešernova družba razposlala v teh desetih letih med delovne ljudi v vse kraje naše domovine. Dejavnost širjenja dobre knjige se razvija v treh smereh:

1. Redna letna zbirka knjig, ki jih poznamo še iz prejšnjih časov in segajo še v 18. stoletje. Oblika in vsebina zbirk se je sčasoma prilagodila zahtevam sodobnega bravca. V teh desetih letih smo dobili deset koledarjev. Med leposlovnimi deli je devetnajst del, ki so jih napisali domači pisci in petnajst prevodov iz svetovne književnosti. Poleg navedenih del, dobimo vsako leto še knjige za praktično uporabo v vsakdanjem življenju, tako za šolske otroke, kakor tudi za odrasle.
2. Prešernova družba izdaja tudi revijo "Obzornik", ki izhaja mesečno. Vsebina revije je zares zanimiva. Prinaša izbrane prevode in zanimivosti iz celega sveta, tako v slikah, kakor v pisani besedi.

3. Prešernova družba razvija svojo dejavnost tudi v izdajanju književnih del "Ljudske knjige", katero nudi bralcem, za nizko ceno, letno 10 izvodov izbranih prevodov iz svetovne književnosti.

Kot že zgoraj navedeno, je tudi v našem kolektivu knjižna zbirka Prešernove družbe priljubljena, kar dokazuje število stalnih članov, saj je bilo od leta 1953 vedno nad 100 članov, oziroma naročnikov. Največ članov je bilo leta 1957, ko smo presegli število 200.

Pravilno bi bilo, da tudi v bodoče podpremo to kulturno dejavnost. V vsaki družini v Žireh naj bo dobra knjiga, ki nam jo posreduje družba, ki nosi naslov velikega pesnika Prešerna. Dolžnost sindikalne podružnice je, da podpre delo poverjenika Prešernove družbe v kolektivu. V kolikor sam ne bo zmogel vsega dela, naj se razširi krog poverjenikov po vseh ekonomskih enotah tako, da bo res v vsaki družini knjiga, ki zasluži, da jo cenimo. Sindikalni podružnici in Delavskemu svetu podjetja pa bi priporočili, da podpre dela Prešernove družbe s pristopom v ustanovno članstvo ali pa inseratom v koledarju za 1964

Za Krajevni odbor PD v Žireh
P.K.

URA PRAVLJIC V OTROŠKEM VRTCU ZA VSE PREDŠOLSKE OTROKE

V otroškem varstvu je zajetih le majhen odstotek predšolskih otrok. Vzrokov za to je preveč, da bi jih naštevali. Običajno pa je povsod najmanj tistih otrok, ki bi bili najbolj potrebni predšolske vzgoje. V nekaterih državah se šola začne že s petim letom. Do 7. leta se otrok ne uči ne branja in ne pisanja. To je nekakšna oblika našega vrta. Pri nas to še ni uzakonjeno. Zato je tudi v vrtcih najmanj otrok od petega do sedmega leta. Ti otroci so že fizično samostojnejši, zato jih mamice puščajo tam, kjer so najbolj potrebni. Marsikatera mati res ne zmore stroškov za vrtec. Ko pa pridejo starši z dela domov, so preveč zaposleni z gospodinjstvom in drugim delom. Nimajo časa, da bi se z otrokom vzgojno ukvarjali. Zato so taki otroci največkrat prepuščeni sami sebi. Morda so še večji nesrečnejši tisti otroci, ki predstavljajo "center pozornosti" v

družini. Taki otroci postanejo sebični, ne poznajo življenja v otroškem kolektivu, ne znajo se podrežati igri svojih sovrstnikov. Ko pride tak otrok v šolo, je nesrečen, ker med sošolci ni priljubljen. Kje in kdaj naj se navzame takšen otrok kolektivnega življenja? Najlaže v predšolski dobi, v vrtcu. Naša dolžnost je, da skrbimo tudi za predšolske otroke, ki bodo nekoč vodili našo družbo. Ali bodo dobri ali slabi, to je odvisno od nas vseh, ki smo poklicani, da jim na kakršenkoli način pomagamo do zdrave igre in razvedrila. Za pomoč pri vzgoji tistih otrok, ki niso vključeni v našo ustanovo, sem si zamislila edino možni način vključitve v kolektivno življenje, to je uro pravljic. V uri pravljic ne bodo zajete samo pravljice, ampak še veliko več. Otroci bodo poslušali pravljice ob ponazorilu s flamlografom, s pomočjo premičnega namiznega gledališča ob lutkah, ki jih bomo še dobili, s pomočjo diaproyektorja itd. Tudi telovadili bomo, pozimi v sobi, poleti pa zunaj. Učili se bomo pesmice in recitacije in še mnogo drugega, kar jim manjka doma. Poleti bomo vso dejavnost prenesli v naravo in na igrišče, ki ga pa predšolski otroci še nimajo. Za igrišče bo poskrbel odbor vrtca. Upajmo, da bo stvar uspela, ker je igrišče res potrebno. Ura pravljic bo začasno le za otroke od 5 do 7 let in to brezplačno. Natančen čas začetka bo objavljen z lepaki.

Orehek Ksenija

KAJ PA NAŠI OTROCI?

Prvo polletje dela v šoli je za nami. 528 učencev naše šole je prejelo spričevala, izkaze o svojem delu in vedenju. Ob razdeljevanju spričeval sem videla vesele, žalostne in brezbrizne obraze. Ko sem gledala te obraze, sem v mislih videla obraze staršev svojih učencev. Vem, da so bili podobni tistim v razredu. Verjetno so jih spremljale še pohvale in graje ali morda pikre besede na račun učitelja. Razmišljevala sem, če je res nujno, da so vedno poleg učencev, ki z veseljem čakajo na spričevala, tudi taki, ki se jih bojijo. Da takih res ni tako malo, nam pove neprizanesljiva statistika. V prvem polletju je na šoli ocenjenih pozitivno 77,08% učencev. Od 1. do 4. razreda je pozitivno ocenjenih 86,45%, medtem ko se odstotek

pozitivnih zmanjšuje v višjih razredih, kjer znaša od 5. do 8. razreda 67,06%. Kje so vzroki za tako šibko znanje nekaterih učencev? Kaj naj storimo, da bo uspeh boljši? Kdo naj pri tem sodeluje?

Da bi lahko poboljšali uspehe moramo najprej poznati vzroke slabih uspehov. Naj naštejemo samo nekatere, ki jih srečujem pri vsakdanjem delu v razredu. Prvi in glavni vzrok slabega uspeha je pomanjkanje volje do učenja pri nekaterih učencih. Drugi so še pomanjkanje čuta odgovornosti staršev do svojega otroka, pomanjkanje ali nestrokovnost učiteljev, pomanjkanje učil, oddaljenost od šole, neurejene socialne ali družinske razmere i. p.

Odkod brezbržnost do šole in učenja? Kje je vzrok, da dobi učenec nezadostno oceno? Niti šola, niti starši učenci niso znali posredovati pravilnega odnosa do dela. Že v predšolski dobi mora otrok čutiti odgovornost do nekega dela, n. pr. pospravljanje igrač v najnežnejši dobi, pomoč materi ali očetu pri majhnih opravilih i. p. Otrok mora čutiti, da je za nekaj odgovoren, da starši in okolica pričakuje od njega in dosledno zahteva, da to stori. Če bomo dosledni v predšolski dobi, ne bomo imeli težav, ko bo otrok stopil v šolo. Starši vse preveč popuščamo. Da otrok enkrat pozabi zvezek je razumljivo. Vse prevečkrat pa se pri nekaterih dogaja, da vsak dan kaj pozabijo, česar pa ne moremo opravičevati. S tem namreč zelo očitno kažejo svoj slab odnos do svojega dela, to je do šole. Za take odnose smo najbolj pogosto krivi starši. Lahko trdim, da je večina slabih ocen na šoli posledica lenobe in malomarnega odnosa do dela. Tako je od osmih slabo ocenjenih učencev v nekem razredu šest takih, ki bi z večjo prizadevnostjo in boljšim odnosom do šole, lahko dosegli pozitivne rezultate, le dva sta taka, ki duševno še nista dovolj razvita in, ki snovi ne moreta razumeti. Približno tak položaj je tudi v drugih razredih. Starši se največkrat tolažijo, češ ko bo prišel k pameti, bo že bolje. Žal pa največkrat to ni res. Ko tak otrok stopi v življenje, ga to navadno hudo premetava. Življenje je mnogo bolj zahtevno kot šola. Kako malo se starši zanimajo za svoje otroke nam pove to, da ne prihajajo na skupne roditeljske

sestanke, niti na individualne razgovore. Da starši lahko mnogo pripomorejo k uspehu nam dokazuje tudi dober učni uspeh v prvem razredu. Tu se res zanimajo in sodelujejo z otrokom, zato je uspeh vedno najboljši. Vem, da v višjih razredih nekateri starši otrokom ne morejo več nuditi pomoči. Pa saj jo ni treba! Dolžnost staršev je le, da dosledno zahtevajo, da se ob določeni uri otrok uči in nauči snov, ki jo sliši pri razlagi, ki jo ima napisano v zvezku ali knjigi, ki jo vsak predavatelj še enkrat razloži, če jo res ne razume in če ga to prosi. Če smo v nižjih razredih otroke naučili samostojnosti in odgovornosti do učenja, ne bo težko ostati pri istih zahtevah, ki so z leti večje, kajti zmogljivost tako telesno kot duševno je večja. Kaj naj torej storimo, da ne bo več toliko slabih ocen? Enkratnih receptov ni! Potrebno je tesno sodelovanje šole, staršev in otrok. Otroke navajajmo na čut odgovornosti že od najmlajše dobe. Določimo jim čas učenja, zahtevajmo točno izvrševanje nalog za katere jih zadolži šola ali dom. Umske sposobnosti učencev niso pri vseh enake in ne dopuščajo, da bi vsi znali za pet. Mogoče pa je, da si s pridnostjo osvoji toliko znanja, da v šoli napreduje. Primerov, da učenec res ne more dojeti snovi je izredno malo. Zato je mogoče s pravilno vzgojo in pomočjo staršev ter z njihovim sodelovanjem z učitelji, kakor tudi s prizadevnostjo in dobrim strokovnim delom učiteljev, število slabih učencev zmanjšati. To prav gotovo vsi želimo: učitelji, starši in otroci.

I.Š.

ŠPORTNI DOGODKI, KI DAJEJO ZGLED

Prijetno nedeljsko popoldne Razmišljam, kam bi se dal. Spomnim se na plakat, ki vabi ljubitelje . . .

Saj res! Pozen sem že! Stopim kar se da hitro tja. Vse je že pripravljeno. Pomešam se med gledavce. Precej jih je.

Zbor sprejema zadnja navodila. Pogled vseh gledavcev je uperjen na pobočje hriba. Na vrhu je nekaj videti. Kdor je že videl večja tekmovanja, kmalu ugotovi, da je tukaj skrbno pripravljeno smučarsko tekmovanje. Tekmovalci že čakajo na

stari, na čemur praviš, in potih.

Na vrsti so mlajši tekmovalci. Žvižg piščalke in znek zaeta-
vite poženeta prvega korenjaka v dolino. Pogumno vozi med pa-
licami, nalo se zaplete, se pobere in že je pri nas. Globoko
vzdihne in pravi: "Nič ni brez robnikov, in še toliko gledav-
cev!" Tekmovanje se nadaljuje. Mlajši pionirji na krajši, za
nje pripravljene progi, bolj ali manj posrečeno in uspešno
privozijo v dolino. Mladinci morajo pokazati dosti več znanja.
Člani pa, med njimi so že pravi asi, nudijo kar lep športni
užitek. Pogumno se spuščajo po čokaj težki progi in borba za
vrh je ostra.

Nedeljsko popoldne je potekalo prav prijetno. Takih popoldnevov
je bilo že več. Sneg je odličen. Smučarski klub "Alpina"
skrbno pripravlja tekmovalca. Večkrat je bil izveden slalom
ter skoki v Novi vasi. Marsikoga pritegne tako prijetno zimsko
razpoloženje. Vesel opazuje svojega otroka, kako nabira
znanje v smučanju, vidiš odraslega brata, ki mu je smučanje
za razvedrilo in športni užitek. Vsak, ki gleda to veselje,
je ponosen na našo mladino.

Res lep zaled, ki močno vleče za seboj. Toda žal je to skoraj
edini primer v čireh. Stopi med tednom v telovadnico "Parti-
zena". Kaj vidiš? Prazno dvorano, orodje čaka, stene nemo zro
v praznoto. Ni več tistega smeha, ki je nekoč polnil dvorano.

Judo sekcija je močno popustila. Polet, ki ga je imela pred
časom je izginil. Članstvo je postalo neresno, nedelavno. Če
rečeš da judo obstoji, je dovolj povedano. Pri "Partizanu"
sta organizirani tedensko dve vadbi za odbojko: za ženske ob
ponedeljkih od 19^h dalje, za moške ob četrtnih ob isti uri.
Tudi tukaj ni vse prav. Dekleta ne pokažejo zanimanja, od
fantov pa včasih kdo pride, drugič pa zopet ne. Kakor je lepo
napisati pohvalno besedo za smučarje in smučarski klub "Alpi-
na", tako je težko pisati o nečem, kar ni in ki bi lahko bilo.
Kakor sedaj težko čakamo nedelje, da vidimo zimsko veselje na
snegu, tako bi morali težko čakati uspehov v odbojki, judu in
ostalih športnih panogah.

VERAŠA JA - PRIPOMBE, - PREDLOGI - VERAŠANJA - PRIPOMBE

Spoštovana urednica!

Neprav tako je v zivih je treba misliti na tople dni in dopust. Sicer bomo spet krkljali in se lovili; kam na izlet? Predlagam, naj sindikat do čase premisli in odloči ter članom kolektiva sporoči možnosti. Mogoče bi lahko šli kam v inozemstvo!

/Večni popotnik/

Predlog je vsekakor zanimiv, odstopili smo ga Komisiji za oddih pri sindikalni podružnici "Alpina".

Tovariš urednik!

Pisali ste že, kako nam bodo izgotovili in postavili novo kolesarnico. Navdušen nad tem, sem samo čakal in gledal vsakega, ki je le prijel za lopato, kje bo stala. Kje je, vprašam zdaj?

/Motorist/

Načrti so dani v odobritev.

Dragi urednik!

Povejte mi prosim ali bo podjetje še skušalo preskrbeti psa čuvajša?

/Pekinezec/

Pravkar je bilo sklenjeno z novim psom čuvajem delovno razmerje.

Draga urednica!

Povsem osebno vprašanje. Zanima me, če ste enakopravni pri poslih Filtena?

/Zapostavljena/

Ne čutim se zapostavljena, ampak pri delu osamljena.

Dragi urednik!

Pustovali bi radi. Izgovorite nam vsaj dve uri /jutranji/, da bi kasneje prišli na delo.

/Hvaležne maske/

Maske snemite in s predlogom pred Delavski svet stopite!

Spoštovani, ki urejate Filten!

Kdaj bo spet tak piknik, kot je bil na Goropekah? /Zaznamovani/
Ob 100-letnici delavskega samoupravljanja!

KAJ POVE NAM STARO LETO

Kdo žopet trka nam na vrata,
mladosten ves in nasmejan,
požna ga vsakdo kakor brata,
to Novega je leta dan.

A sivi starček z dolgo brado,
od daleč kima nam v slovo,
kaj delalo je staro mlado,
s tresočo kaže nam roko.

Ta starček, to je staro leto,
ki ob slovesu nam pove,
kdo trudil se zares je vneto
in kdo preveč počival je.

Le kaj pove nam o mladini,
natanko zdaj prisluhnimo,
ustavil se je pri Alpini,
o njenih mladih pravi to.

"Želja je polna ta mladina,
uspehov si želi nebroj,
res rada mnogo bi storila,
pa čas jo prehititi takoj.

Uspeh pa bomo ji priznali,
če spomnimo se za nazaj,
to je, da list so svoj izdali,
ko žasijal je mesec maj.

Pomembnost so mu vsi priznali,
ko šel je čez Alpine prag,
z veseljem so ga vsi prebrali,
čeprav je reven bil in plah.

List bil slabotné je narave,
zato oddih je dolg si vzela,
želeč krepkejše si postave,
je drugič julija izšel.

Ker nima plodnosti velike,
vsak mesec nam se ne rodi,
različne zmeraj sta oblike,
številki nam še dve izšli.

Vsi listi, ki so bolj poznani,
imajo tudi lepo ime,
izvodi pa pri nas izdani,
"Bilten" so imenvali se.

Ta list pa večjo ima veljavo,
zato se odločilo je,
da bi imel podobo pravo,
naj da se drugo mu ime.

Ime je novo že zapisal,
urednik na listov rojstni list,
"Življenje delo" se bo klical,
kar res predstavlja pojem čist.

Zdaj sivi starček že odhaja,
za vedno pravi, šel bo spat,
nikomur ni zaupal kraja,
kje svoj si je sezidal grad.

Nazadnje naj ga vsak še čuje,
naj bo poet, kipar, slikar,
vsak skromno delo naj žrtvuje,
kulturi naši na oltar.

VSEBINA

Kaj smo dosegli v preteklem letu	2
V letu 1963 drugače	7
Kako je poslovala naša prodajna mreža v lanskem letu	9
Deset let Prešernove družbe	11
Ura pravljic v otroškem vrtcu za vse predšolske otroke	12
Kaj pa naši otroci ?	13
Športni dogodki, ki dajejo zgled	15
Zabavni del	16

Izdaja Komite IMS ALPINA Žiri. Ureja in tiska uredniški odbor. Glavni urednik Majda Trček, odgovorni urednik Peter Šuler. - Založila ALPINA tovarna čevljev, Žiri.

Žiri, dne 10.2.1963